

Ο Τύμβος του Μαραθώνα

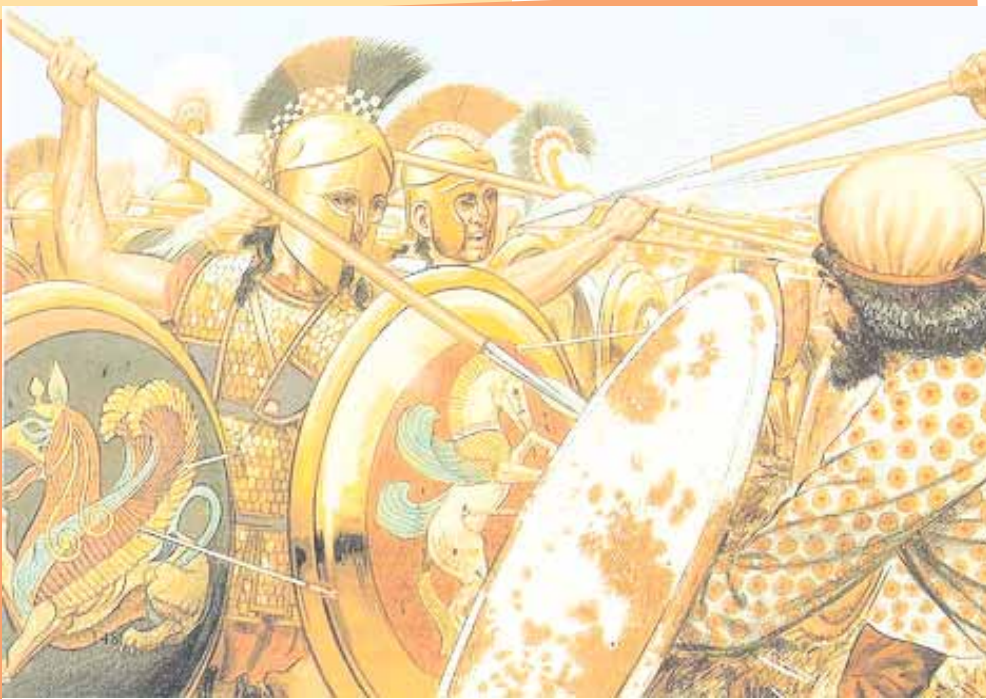
Το σημαντικότερο σωζόμενο μνημείο της πεδιάδας του Μαραθώνα είναι ο Τύμβος των Μαραθονομάχων.

Μετά τη μάχη οι Αθηναίοι περιουνέλεξαν τις σορούς των 192 πεσόντων, έκαψαν τους νεκρούς τους και έθαψαν τα οστά τους σε παρακείμενο χώρο, δημιουργώντας τύμβο ύψους 9 μέτρων και διαμέτρου 50 μέτρων. Λίγο μακρύτερα βρίσκονται και οι τάφοι των νεκρών Πλαταιέων, και οι τάφοι των δούλων, επειδή πολέμησαν και δούλοι τότε για πρώτη φορά.

Η αρχαιολογική σκαπάνη έφερε στο φως ακόμη και ίχνη από το τελετουργικό νεκρόδειπνο όπου συνέτρωγαν οι ζωντανοί για να τιμήσουν τους νεκρούς μετά την καύση. Στην κορυφή του τύμβου αναρτήθηκαν μαρμαρίνες επιτύμβιες στήλες με τα ονόματα των πεσόντων μαραθονομάχων κατά φυλές, συνοδευόμενα από το επιτάφιο επίγραμμα του Σιμωνίδη του Κείου: «Ελλήνων προμαχούντες Αθηναίοι Μαραθώνι χρυσοφόρων Μήδων εστόρεσαν δύναμιν».

Υπάρχει επίσης εκεί και ιδιαίτερος τάφος του Μιλτιάδη, αν και ο θάνατος αυτού συνέβη αργότερα. Εκεί κατασκευάστηκε δε και τρόπαιο από πέτρα λευκή. Λένε ότι οι Αθηναίοι έθαψαν και τους Πέρσες επειδή «όσιον ανθρώπου νεκρόν γη κρύψαι», αλλά ο περιηγητής Πανσανίας, ο οποίος επισκέφτηκε το Μαραθώνα κατά το δεύτερο μισό του 2ου μ.Χ. αιώνα, λέει ότι δεν μπόρεσε να βρει κανένα τάφο αυτών.

Έξω από τον Τύμβο οι Αθηναίοι έφθαιβαν και έθαψαν κάθε χρόνο στεφάνους και πρόσφεραν θυσίες στη μνήμη των νεκρών μαραθονομάχων.

“Η μάχη του Μαραθώνα ήταν πιο σημαντικό από τη μάχη του Χάστινγκς” (όταν οι Νορμανδοί

ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ

Ο Δαρείος μετά τις πιέσεις του εξόριστου Ιππία και με αφορμή την βοήθεια που πρόσφεραν οι Αθηναίοι και οι Ερετριείς, με 20 και 5 πλοία αντιστοίχως προς τους Ίωνες και την επανάστασή τους, δύο χρόνια μετά την πρώτη του αποτυχημένη προσπάθεια εκστράτευσε και πάλι εναντίον των Ελλήνων. Αρχηγό της εκστρατείας ήταν οι Δάτις και Αρταφέρνης.

Αυτή τη φορά ο περσικός στρατός, πέρασε στην Ελλάδα διασχίζοντας με τα πλοία το Αιγαίο. Την άνοιξη του 490 π.Χ. ο Περσικός στρατός επιβίβασθηκε στα πλοία με βάση τη Κιλικία. Αυτά παρέπλευσαν την Ιωνία ως τη Σάμο. Από εκεί κατευθύνθηκαν προς τη Νάξο, ενεργώντας αιφνιδιαστική επίθεση και έτσι οι κάτοικοι δεν πρόλαβαν να οργανώσουν την άμυνα του νησιού. Όταν έμαθαν οι κάτοικοι της Δήλου την καταστροφή της Νάξου, εγκατέλειψαν το νησί και κατέφυγαν στην Τήνο. Ο περσικός στόλος κατέπλευσε στην αντικρινή Ρήνεια αλλά απέφυγε την καταστροφή και λεηλασία των ιερών. Λίγο μετά την αναχώρηση των Περσών φοβερός σεισμός κατέστρεψε τη Δήλο. Κατόπιν ο περσικός στόλος αφού υπέταξε τα περισσότερα νησιά των Κυκλάδων και πήρε ομήρους, κατέπλευσε στην Κάρυστο. Η πόλη αρνήθηκε να δεχθεί τους Πέρσες, τελικά όμως αναγκάστηκε να συνθηκολογή-

σει και η περιοχή της λεηλατήθηκε. Τέλος, από το νότιο Εύραιο οι Πέρσες έφθασαν στην Ερέτρια, η οποία παραδόθηκε ύστερα από πολιορκία 6 ημερών, εξαιτίας της προδοσίας δύο κατοίκων της, του Ευφόρβου του Αλκίμαχου και του Φιλάγρου Ακανένα. Η πόλη ισοπεδώθηκε και οι κάτοικοι μεταφέρθηκαν ως άποικοι στην Αρδέρινα της Σουσιανής, ως τιμωρία για τη συμμετοχή τους στην εκστρατεία εναντίον των Σάρδεων.

Οι Αθηναίοι συνειδητοποίησαν ότι ήταν ο επόμενος στόχος του περσικού στρατού και προσπαθούσαν να μαντέψουν που θα αποβιβάζονταν για να τους αντιπαρατάξουν τις δυνάμεις τους. Κατάλαβαν, ή κατ' άλλους τους πληροφορήσαν γι' αυτό οι Ίωνες κωπηλάτες των περσικών πλοίων, ότι ο περσικός στόλος θα αποβίβαζε τον στρατό στην πεδιάδα του Μαραθώνα, η οποία εξυπηρετούσε την χρήση ιππικού.

Οι Αθηναίοι στείλαν τον ημεροδρόμο Φειδιπίδη να ειδοποιήσει τους Σπαρτιάτες (χρειάστηκε δύο ημέρες για τα 219 περίπου χιλιόμετρα που χωρίζουν τις δύο πόλεις) και έσπευσαν να παρατάξουν τις δυνάμεις τους στον Μαραθώνα. Κατά την επιστροφή του στην Αθήνα ο Φειδιπίδης είπε στους συμπολίτες του ότι η νίκη θα ήταν με το μέρος τους, όπως του είχε φανερώσει ο Πάνας στα βουνά της Αρκαδίας. Οι Σπαρτιάτες προετοιμάζονταν για την εορτή των Καρνείων και δεν μπορούσαν όπως είπαν να εκστρατεύσουν πριν από αυτή.

Ο περσικός αποτελούνταν από 44.000 άνδρες κατά τους μετριώτερος υπολογισμούς, ενώ αναφέρονται και αριθμοί όπως 100.000 ή και 600.000 ακόμη, αριθμοί υπερβολικοί αφού θα χρειάζονταν έναν τεράστιο

στόλο για να τους μεταφέρει. Απέναντί τους οι Αθηναίοι παρέταξαν 10.000 σπλίτες και 1.000 Πλαταιείς, η μόνη βοήθεια που πήραν από τους υπόλοιπους Έλληνες. Οι Πλαταιείς στάθηκαν στο πλευρό των Αθηναίων, σε όλους τους αγώνες τους, τιμώντας μία φιλία-συμμαχία μοναδική για τα ελληνικά δεδομένα. Όταν έφθασαν οι Αθηναίοι στην πεδιάδα του Μαραθώνα βρήκαν τους Πέρσες να αποβιβάζονται από τα πλοία τους, και στρατοπέδευαν σε απόσταση 1,5 χιλιομέτρων από αυτούς. Οι Πέρσες τους αντίκρουσαν έκπληκτοι, αφού σύμφωνα με τα λεγόμενα του Ιππία η μάχη θα δινόταν στην Αθήνα ή πολύ κοντά σε αυτήν. Όμως ο αθηναϊκός λαός είχε αποφασίσει, ύστερα από πρόταση του Μιλτιάδη, να αντιμετωπίσει τον εχθρό μακριά από την πόλη. Η σκέψη να αφήσουν να πολιορκηθούν κλεισμένοι στα τείχη της πόλης έπρεπε να αποκλειστεί και για το λόγο ότι η ομάδα των τυραννόφιλων θα γινόταν τότε πολύ πιο επικίνδυνη.

Οι δύο αντίπαλοι στρατοί παρατάχθηκαν αντικρουστά και έτσι έμειναν για τις επόμενες πέντε ημέρες.

Η ελληνική πλευρά, που δεν διέθετε ούτε ιππικό ούτε τοξότες, γνώριζε ότι δεν μπορούσε να αντιμετωπίσει τους Πέρσες ιππείς σε ανοιχτό πεδίο. Όταν λοιπόν λίγο πριν από την αυγή της έκτης ημέρας οι Αθηναίοι πληροφορήθηκαν ότι το περσικό ιππικό απουσίαζε προσωρινά από το στρατόπεδο, κατάλαβαν ότι αυτή ήταν η ιδανική συγκυρία για τη μάχη. Αφού και οι θυσίες προς τους θεούς απέβησαν αίσιες, ο Μιλτιάδης διέταξε κατά μέτωπο επίθεση και τότε ο στρατός του διήνυσε την απόσταση του 1,5 περίπου χιλιομέτρου - 8 στάδια - που τον χώριζε από την πρώτη γραμμή των αντιπάλων